

Balio Sruogos atvirlaiškis Albinui Rimkai, 1922-07-22 ar 24, iš Miuncheno - į Frankfurtą prie Maino

Dar biškį gyvas.

Herrn A. Rimka [1]

Frankfurt / M. [2]

Unterweg 8 III

Dar biškį gyvas [3]. Kada važiuosiu į Lietuvą - nežinau[,] dabar laukiu į Miuncheną Kiršos [4] - ar tu [5] nenori atvažiuot - Gewerbeschau [6], Glaspalast'o milžiniška paroda [7], Passionsspiel [8]?.. Jei atvažiuotum rug. 1 d.[,] tai galėtum pas mane sustoti (jum dviem su Kirša bus mano bute liuosas kambarys). Su Kirša mes norime eit į kalnus [9]. Ledynų nesieksim - Kirša neužlips, o be to[,] jį apopleksija gali trenkt[,] bet iki 2500-3000 metrų pasikelsim. Manau ekskursiją ištest dviem savaitēm ir paskui smukt į Lietuvą. Kirša atvažiuoja tikrai. Atvažiuok - aš lašinių dar turiu ir maišą neblogą. Būtų gerai, kad mes trys liptumēm - kaip manai?

Parašyk - Balys[.]

Vanda [10], berods, važiuoja 28 iš Berlyno. [11]

Aš turbūt universitą baigsiu už metų. Susikalbėjau su prof. [12] del disertacijos [13] - labai gera tema! O tu kada baigsi? [14]

KOMENTARAI

- [1] Herrn A. Rimka *vok* =Ponas A[lbinas] Rimka.
- [2] Frankfurt [am] / M[ain] *vok* =Frankfurtas prie Maino.
- [3] Balys Sruoga 1921-1924 m. studijavo slavų filologiją, meno ir vokiečių literatūros istoriją Vokietijoje, Miuncheno universitete.
- [4] Faustas Kirša (1891-1964), poetas simbolistas. 1921-1925 m. Berlyno universitete studijavo filosofiją.
- [5] Albinas Rimka (1886-1944), ekonomistas, Balio Sruogos bičiulis, tuo metu (1921-1923) tęsė anksčiau pradėtas studijas Frankfurto prie Maino Visuomenės ir prekybos mokslų akademijoje.
- [6] Deutsche Gewerbeschau *vok* =Vokietijos prekybos paroda.
- [7] Der Glaspalast *vok* =stiklo rūmai, stiklo ir geležies konstrukcijų pastatas Senojo botanikos sodo vietoje Miuncheno centre, ten rengtos tarptautinės meno parodos.
- [8] Passionsspiele *vok* =Kryžiaus kančių teatras.

- [9] Balys Sruoga vasaros semestro pabaigoje svajojo į Miuncheną pasikviesti iš Berlyno bičiulį Faustą Kiršą, kad kartu, prieš grįždami atostogų į Lietuvą, galėtų išvykti į kalnus. Faustas Kirša į Miuncheną atvyko 1922-08-01, tačiau Balys Sruoga tuomet buvo peršalęs, sirgo bronchitu, todėl į kalnus bičiuliai leidosi dar po kelių dienų, pakeliui ir kalnuose patyrė nemažai nuotykių. Balys Sruoga su Faustu Kirša kelionės metu kopė į šiuos kalnus Bavarijos Alpėse: Kreuzeck (1 651 m.), Pürschling (1 566 m.), Alpspitze (2 628 m.), Watzmann (2 713 m.). Kelionės išpūdį Balys Sruoga apibendrino taip: „Tiek žiaurių, pašėlusių išpūdžių aš nesu nuo Kaukazo laikų pergyvenęs!“ (Balio Sruogos atvirlaiškis Vandai Daugirdaitei, iš Bavarijos – į Berlyną, 1922-08-06, in: *LLTI BR*, f. 53, b. 659, l. 3r). Balys Sruoga su Faustu Kirša iš Bavarijos Alpių grįžo 1922-08-11.
- [10] Vanda Daugirdaitė (1899–1997), 1921–1923 m. Berlyno universiteto Filosofijos fakulteto istorijos studentė.
- [11] Sakinys, prirašytas vertikaliai atvirlaiškio antrosios pusės kairiojoje paraštėje.
- [12] Erich Berneker (1874–1937), Miuncheno Liudviko ir Maksimiliano universiteto slavistikos profesorius, vokiečių kalbininkas, tyrinėjęs prūsų ir baltų kalbas. Balys Sruoga klausė Ericho Bernekerio skaitytų slavų folkloro, rusų literatūros istorijos, senosios slavų gramatikos ir slavų veiksmožodžio kursų.
- [13] 1922 m. vasarą Erichas Bernekeris, tuo metu vienas žymiausių slavistų Europoje, pasiūlė Baliui Sruogai rašyti baigiamąjį darbą „Lietuvių liaudies dainos lyginant su slavų (lenkų, rusų, baltarusių ir ukrainiečių) dainomis“, jam vadovavo. Balys Sruoga, pasirinkęs dainų poetikos aspektą, 1923 m. kovo pradžioje pradėjo rusų kalba rašyti disertacijos tekstą, kuris rudenį buvo baigtas ir verčiamas į vokiečių kalbą (vertėjas – Balio Sruogos studijų bičiulis Erichas Mülleris), galutinai perrašinėjamas. Ši studija „Die Darstellung im litauischen Volksliede“, žinoma kaip Balio Sruogos daktaro disertacija, kurią 1924 m. apgynęs, jis į Lietuvą grįžo jau kaip filosofijos mokslų daktaras. Balys Sruoga disertaciją „Dainų poetikos etiudai“ lietuvių kalba žr. in: *BSR: Tautosakos studijos, t. 9I*, parengė Algis Samulionis, Donata Linčiuvienė, redagavo Donata Linčiuvienė, Vilnius: Alma littera, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2003, p. 7–182. Plačiau apie Balio Sruogos disertacijos rašymą ir aplinkybes žr. „Paaiškinimai“, in: *Ibid.*, p. 671. Balio Sruogos disertaciją, parašytą rusų kalba, žr. in: *BSR: Tautosakos studijos kitomis kalbomis, t. 9II*, sudarė Donata Linčiuvienė, 2004, p. 203–392. Balio Sruogos disertaciją, išverstą į vokiečių kalbą, žr. in: *Ibid.*, p. 7–195.
- [14] Priešas pirmosios atvirlaiškio pusės paraštėse.